

SEKTORSKA ANALIZA

za utvrđivanje prioriteta područja financiranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge i druge organizacije civilnoga društva iz javnih izvora u 2019. godini¹

NAZIV TIJELA DRŽAVNE UPRAVE,
UREDA VLADE RH ILI JAVNE INSTITUCIJE

Zaklada "Kultura nova" _____

1. PODRUČJA FINANCIRANJA PROJEKATA I PROGRAMA UDRUGA U 2019. GODINI

1.1. Navedite kojim područjima djelovanja udruga planirate pružiti financijsku (i nefinancijsku) podršku u 2019. godini:

(Klasifikacija djelatnosti udruga sukladno Zakonu o udrugama, NN 74/14, 70/17 i Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja Registra udruga Republike Hrvatske i Registra stranih udruga u Republici Hrvatskoj, NN 4/2015)

	1. Branitelji i stradalnici		7. Ljudska prava		13. Tehnička kultura
	2. Demokratska politička kultura		8. Međunarodna suradnja		14. Zaštita zdravlja
	3. Duhovnost		9. Obrazovanje, znanost i istraživanje		15. Zaštita okoliša i prirode
	4. Gospodarstvo		10. Održivi razvoj		16. Zaštita i spašavanje
	5. Hobistička djelatnost		11. Socijalna djelatnost		17. Ostala područja djelovanja (navesti koja:)
x	6. Kultura i umjetnost		12. Sport		

¹Analiza problema po sektorima izrađuje se kao podloga za pripremu natječaja i javnih poziva za dodjelu bespovratnih sredstava (uključujući i nefinancijske podrške) programima i projektima od interesa za opće dobro koje provode udruge i druge organizacije civilnoga društva u 2019. godini financiranih iz javnih izvora na nacionalnoj razini

2. UTVRĐENI PROBLEMI: PREGLED PRIORITETNIH PROBLEMA I POTREBA KOJE TREBA RIJEŠITI U 2019. (TEMELJEM INFORMACIJA SADRŽANIH U TEMELJNIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA)

2.1. Navedite prioritetne probleme u području/ima nadležnosti Vaše institucije koje planirate rješavati financiranjem projekata i programa udruga/organizacija civilnog društva. Opis problema obrazložite koristeći konkretne mjerljive pokazatelje trenutnog stanja i željenog stanja odnosno rješenja, specificirajući izvor gdje su takvi podaci dostupni. Pokazatelji mogu biti informacije iz usporednih analiza, izvještaja, rezultata istraživanja, studija, i drugi dostupni statistički podaci.

Opis problema:

Zaklada "Kultura nova" osnovana je 2011. godine sa svrhom pružanja financijske i stručne podrške organizacijama civilnog društva koje djeluju na području suvremene kulture i umjetnosti kako bi se na adekvatan način premostili nedostatci u postojećem sustavu kulturne politike. Kulturni sustav na nacionalnoj i lokalnim razinama usmjeren je prema javnim kulturnim ustanovama, pa se iz ukupnih državnih, županijskih, gradskih ili općinskih proračuna koji su namijenjeni kulturi financiraju troškovi njihovog programa, infrastrukture i plaća zaposlenika. Iz tih je razloga manji dio financijskih sredstava dostupan akterima izvan institucionalnoga sektora, i to isključivo za njihovo programsko djelovanje, za koja se prijavljuju na temelju poziva za predlaganje programa javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske i/ili gradova / županija koji se raspisuju za svaku proračunsku godinu. Iz dostupnih podataka u proračunima na državnoj, regionalnim i lokalnim razinama, vidljivo je da se najveći dio proračuna za kulturu odnosi na administraciju i upravljanje, opremanje, informatizaciju, tekuće izdatke, zaštitu, plaće zaposlenika i slično, a manji dio na programe (npr. Proračun Ministarstva kulture za 2017., dostupno na mrežnim stranicama: https://www.min-kulture.hr/userdocsimages/MINISTARSTVO%20KULTURE/PRORA%c4%8cUN%20MINISTARSTVA%20KULTURE%202018_16_3.pdf, 10/7/2018). Dakle, kulturni sustav nije prilagođen potrebama raznolikih aktera koji danas djeluju u kulturi.

U nastojanju da se stvori financijska mjera, koja će premostiti jedan dio nedostataka u postojećem financijskom sustavu kulture i koja će odgovoriti na potrebe dijela neprofitnog izvaninstitucionalnog sektora u kulturi, prije svega udruga i umjetničkih organizacija koje su se pokazale kao važne nositeljice suvremenih trendova u kulturi i umjetnosti, osnovana je Zaklada "Kultura nova". Djelovanje Zaklade usmjereno je prema stvaranju stabilnijih uvjeta za rad udruga i umjetničkih organizacija u suvremenoj kulturi i umjetnosti čime se doprinosi njihovoj stabilizaciji djelovanja i daljnjem razvoju te se ujedno obogaćuje kulturni život Hrvatske, a principi i vrijednosti kulturne raznolikosti kvalitetnije se integriraju u politike i prakse.

Zaklada "Kultura nova" je suvremenoj kulturi i umjetnosti pristupila kao važnom sektoru za društveni razvoj i razvoj čovjeka te polju koje otvara nove poglede, shvaćanja i orijentacije u umjetnosti i ispituje nove oblike, formate, medije i općenito je okrenuta inovacijama i nastajućim eksperimentalnim praksama. Kultura efikasno doprinosi politikama, strategijama i programima koji se odnose na uključivi društveni i ekonomski razvoj, održivost okoliša, harmoniju, mir i sigurnost. Kultura ujedno doprinosi održivom razvoju, pruža suptilniji način tretiranja delikatnih tema u društvu te stoga predstavlja važan element u procesima pomirenja, obnove, sprječavanju nasilja, samozapošljavanju, izgradnji zajednice itd. Pristup kulturi i sudjelovanje u kulturnim aktivnostima čini okosnicu ljudskih prava, a sudjelovanje pojedinaca u društveno-kulturnom životu zajednice doprinosi izgradnji njihovog samopoštovanja. Upravo udruge u kulturi i umjetničke organizacije razvijaju programe

koji promoviraju kulturnu raznolikost i interkulturalni dijalog uspostavljajući veze između različitih zajednica, kultura i geografija. Udruge i umjetničke organizacije kulturu razvijaju kao mjesto susreta različitih područja društva - umjetnosti, tehnologije, ekonomije i politike, gradeći na taj način dinamične i heterogene platforme za istraživanje i inovacije. Paradigma kulturne demokracije, koja je uvela pojmove kulturne raznolikosti i kulturnog razvoja, se upravo kroz djelovanje ovih organizacija očituje u nastojanju da se osigura pristup kulturi, pravo na kulturu i sudjelovanje građana u kulturi, a koje pritom ne relativiziraju umjetnost, odnosno u čijem se djelovanju nastoji uspostaviti ravnoteža između umjetničkih vrijednosti i osiguravanja pristupa i sudjelovanja u kulturi. Sloboda umjetničkog izražavanja, kao i nastojanje da se postigne veća ravnopravnost između različitih društvenih skupina te stvore temelji za sudjelovanje građana i organiziranih kolektiva u svim aspektima kulture i donošenju odluka predstavljaju ključne mehanizme naprednih demokracija, sastavni su dio prirode djelovanja udruga i umjetničkih organizacija koje stoga danas predstavljaju glavne nositelje kulturnog razvoja i izgradnje demokratskih institucija.

S obzirom na to da je uloga Zaklade pružanje financijske i stručne podrške organizacijama civilnog društva u suvremenoj kulturi i umjetnosti i da predstavlja jedino javno tijelo koje je u potpunosti usmjereno prema osiguravanju kvalitetnijih uvjeta za rad udruga i umjetničkih organizacija u suvremenoj kulturi i umjetnosti, Zaklada je u okviru Programa podrške definirala programska područja i kategorije kroz koje odgovara na prioritetne probleme udruga i umjetničkih organizacija, dok je u okviru Programa za istraživanje i razvoj razvila projekte kojima se također doprinosi rješavanju problema ovog specifičnog kulturnog polja:

- dominacija zapošljavanja na temelju projektnog i privremenog angažmana ili zaposlenja na ne-puno radno vrijeme
- nedovoljna podrška za operativno djelovanje organizacija civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti u području produkcije i distribucije umjetničkih radova, djela i projekata te vođenja javnih prostora za kulturu i umjetnosti
- nestabilni uvjeti i manjak financijskih kapaciteta za osmišljavanje novih umjetničkih ideja, pripremu novih međunarodnih suradničkih projekata te selekciju umjetničkih i kulturnih programa u inozemstvu
- nerazvijen sustav podrške za razvoj i stabilizaciju modela kontinuirane suradnje i umrežavanje u svrhu a) decentralizacije kulturne produkcije i distribucije na nacionalnoj razini, b) sudjelovanja u lokalnim kulturnim politikama te c) povezivanja, suradnje i razmjene s organizacijama u drugim europskim zemljama
- nedovoljno razvijen sustav podrške za sveobuhvatan organizacijski pristup razvoju publike
- nedovoljno razvijen sustav podrške za dokumentiranje i tumačenje djelovanja pojedinih organizacija, umjetnika ili specifičnih umjetničkih i kulturnih područja koji nisu na adekvatan i/ili dostatan način istraženi i zabilježeni
- nedovoljno razvijen sustav podrške za suradnju između organizacija civilnog društva i visokoobrazovnih ustanova u pružanju interdisciplinarnih programa u suvremenoj kulturi i umjetnosti
- nedovoljno razvijen sustav podrške za razvoj neformalnih kulturnih i umjetničkih edukacija za javnost u okviru cjeloživotnog obrazovanja
- nedovoljno razvijen sustav podrške kojim se potiče angažman kulturnih organizacija u radu sa zajednicom
- nerazvijena analitička podloga za praćenje i evaluaciju organizacija civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti, kao i nedovoljan broj istraživanja, analiza i studija u području kulture i umjetnosti
- nepostojanje relevantnih obrazovnih programa osposobljavanja i usavršavanja u području kulturnog menadžmenta i kulturne politike namijenjenih osobama zaposlenima i/ili angažiranim u sektoru kulture

- nedostatak prostornih resursa za istraživanje, edukaciju i razvoj u suvremenoj kulturi i umjetnosti
- nedovoljno razvijene prilike za sudjelovanje u kulturi, posebno aktivni angažman kroz sudioničke pristupe u kulturi

Podaci (analize, studije, statistički izvještaji, itd.) koji dodatno pojašnjavaju navedeni problem

U cilju osiguravanja kvalitetne provedbe procesa izrade novog Strateškog plana Zaklade "Kultura nova" za razdoblje od 2018. do 2021. godine i uključivanja različitih relevantnih dionika, Zaklada je u rujnu 2017. godine započela izradu novog strateškog dokumenta. Tijekom rada na Strateškom planu organizirane su fokus grupa s dosadašnjim korisnicima Zaklade i prijaviteljima na javne pozive za dodjelu bespovratnih sredstava organizacijama civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti te su provedeni polu-strukturirani intervjui s dionicima relevantnim za područje djelovanja Zaklade. Kroz proces intervjua i fokus grupa obuhvaćeno je mišljenje 53 osobe. Zaklada je također provela e-anketu putem koje su svi zainteresirani dali svoje mišljenje o dosadašnjem radu Zaklade te predložili moguće smjernice za sljedeće četverogodišnje razdoblje. Svi prikupljeni komentari i prijedlozi su razmotreni kako bi bila ispitana mogućnost i opravdanost njihova uključivanja u novi Strateški plan. Na temelju svih analiza, komentara, preporuka i mišljenja definirani su osnovni strateški elementi koji pored misije propisane Zakonom o Zakladi "Kultura nova" uključuju viziju, strateške i posebne ciljeve, glavne programe i aktivnosti. Zaklada je trenutno u procesu pisanja Nacrta Strateškog plana Zaklade "Kultura nova" 2018. - 2021. koji će biti upućen u e-savjetovanje sa zainteresiranom javnošću, nakon čega će novi strateški dokument biti usvojen. Provedeni proces izrade Strateškog plana ujedno je bio podloga za izradu ove Sektorske analize.

Svjesnost o važnosti stvaranja relevantnih i cjelovitih kulturnih statistika među članicama EU je 1997. rezultirala osnivanjem posebne skupine za kulturne statistike - Leadership Group on cultural statistics / LEG - Culture. Međutim, slična praksa nije primijenjena u Hrvatskoj, pa i danas u području kulture nedostaju analize, studije, statistički izvještaji i istraživanja koji bi dali pregledne

Izvor(i) podataka

Strateški plan Zaklade "Kultura nova" 2018.-2021. Zagreb: Zaklada "Kultura nova". U procesu pisanja.

Cvjetičanin, B. i Katunarić, V. (ur) (2001.) *Hrvatska u 21. stoljeću. Kultura*. Zagreb: Ured za strategiju razvitka Republike Hrvatske.

Kardov, K, Pavić, I. i Višnić, E. (2006.) *Istraživački izvještaj. Istraživanje nezavisnog kulturnog sektora: mreža Klubtura /*

kulturne statistike, sveobuhvatne podatke o zapošljavanju u kulturi u svim sektorima (javni, privatni i civilni), izdacima i financiranju, sudjelovanju u kulturnim aktivnostima i slično. Na ovaj problem upozorili su i stručnjaci okupljeni oko jedine izrađene strategije kulturnog razvitka u RH iz 2001., koja međutim nikada nije zaživjela u praksi. Na isti tip problema upozorili su Kardov, Pavić i Višnić, navodeći u svojim preporukama da je potrebno: "hitno početi stvarati baze podataka na lokalnoj i nacionalnoj razini koje bi bile javno dostupne" (Kardov, Pavić i Višnić, 2006.: 15). O važnosti poduzimanja istraživačkih pothvata govori se i na europskoj razini, pa studija "Ekonomija kulture u Europi" u svom zaključnom dijelu formulira i niz preporuka, među kojima ističe važnost studioznog sakupljanja podataka o značaju kulturnog sektora u Europi. Izostanak sustavnog istraživanja kulturnih i umjetničkih praksi izvan dominantnih matrica onemogućava kreiranje dugoročnih strategija djelovanja udruga u kulturi i umjetničkih organizacija, otežava razumijevanje kompleksnosti kulturnog sustava, što u okviru kulturne politike dovodi do polarizacije cjelokupnog kulturnog polja koje se najčešće svodi na suprotstavljene pozicije između javnih kulturnih institucija i organizacija civilnog društva, a u novije vrijeme sve češće i s poduzetnički orijentiranim pothvatima koji su ključni nositelji kreativnih industrija. Nedostatak podataka okupljenih na jednom mjestu, kao i izostanak kritičkih refleksija i teorijskih promišljanja i sustavnih analiza o kulturnom i umjetničkom djelovanju predstavljaju svojevrsan problem i za svako buduće istraživanje te također otežavaju aktualne rasprave unutar područja kulturne politike.

Na razini Europske unije kultura je prepoznata kao područje djelovanja koje doprinosi "rastu i zapošljavanju", a kulturne i kreativne industrije kao sektor iznimno otporan na ekonomsku krizu koji zapošljava 6.7 milijuna ljudi ili 3% europske radne snage. U tom smislu i dokument "Work Plan for Culture 2015-2018" Vijeća Europske unije ističe "ulogu kulture u postizanju pametnog, održivog i inkluzivnog rasta te pozitivan utjecaj na područja kao što su zapošljavanje, socijalna inkluzija, obrazovanje i usavršavanje, turizam,

Clubture. Zagreb: Savez udruga Klubtura.

KEA, European Affairs (2006.) *The Economy of Culture in Europe. Study prepared for the European Commission*. Dostupno na: http://ec.europa.eu/culture/library/studies/cultural-economy_en.pdf [14/09/2017].

Europska komisija
Dostupno na: https://ec.europa.eu/culture/policy/strategic-framework/growth-jobs_en [12/7/2018].

"Conclusions of the Council and of the Representatives of the Governments of the Member States, meeting with the Council, on a Work Plan for Culture (2015-2018)" (2014.) *Official Journal of the European Union*, C 463/4 - 14.

istraživanja i inovacije te regionalni razvoj” (OJ C 463).

Kako ističe Nova europska agenda za kulturu (2018.), kultura je posebno važna za zapošljavanje mladih (15 - 29) koji u mnogim europskim zemljama upravo na tržište rada ulaze u najvećem postotku kroz angažmane u kulturi. Ulogu kulture u društvenom i ekonomskom razvoju, kao i važnost osiguravanja mogućnosti građanima Europske unije za kulturni i društveni razvoj, naglašavaju tijekom 2017. brojni službeni dokumenti Unije koje Nova europska agenda uzima kao svoje polazište. Nova agenda navodi kulturu u kontekstu ekonomskog rasta, zapošljavanja, društvene pravde, aktivnog građanstva, raznolikosti europskih identiteta, zajedničkih vrijednosti, uključivanja, interkulturalnog dijaloga, unapređenja života i transformacije zajednice. Ovaj je dokument svojevrsan odgovor na poziv europskih lidera da kultura bude u većoj mjeri uključena u izgradnju kohezivnog društva te je stoga ključni cilj Nove agende upregnuti sve potencijale kulture u izgradnji Unije te stvoriti podlogu za pružanje podrške inovacijama i kreativnosti. Osim toga, Agenda poseban naglasak stavlja na povećanje mogućnosti sudjelovanja u kulturi jer, prema pokazateljima Eurostata iz 2017., čak 1/3 europskih građana ne sudjeluje u kulturnim aktivnostima. Posebno je važno istaknuti da Nova agenda uočava problem smanjivanja prihoda kulturnih profesionalaca kao posljedicu tržišne fragmentacije, nedovoljnih izvora financiranja i neizvjesnih ugovornih uvjeta, a kao glavni izazov kulturnih politika prepoznaje rasprostranjenost zapošljavanja na temelju projekata, privremenog angažmana ili zapošljavanja na pola radnog vremena. Ujedno Agenda poziva države članice da uklone administrativne barijere koje otežavaju sudjelovanje u kulturi te mobilnost umjetnika i kulturnih profesionalaca kao i distribuciju umjetničkih djela. U kontekstu prepoznatih i opisanih problema Nova agenda je posebno značajna jer prepoznaje važnost promoviranja umjetnosti i kulture u formalnom i neformalnom obrazovanju, kao i važnost razvijanja novih vještina potrebnih u kulturnom sektoru.

European Commission (2018.) *A New European Agenda for Culture*.

Budući da istraživanje koje je za Nacionalnu zakladu za razvoj civilnoga društva provela tvrtka Ipsos plus iz Zagreba u 2011. godini pokazuje da je od 651 ispitanika u anketi čak njih 40% upisano u Registar udruga pod kulturom kao svojim područjem djelatnosti, odnosno da 30% njih navodi ovo područje kao svoje prioritarno, možemo zaključiti da su organizacije civilnog društva u kulturi među najbrojnijim u civilnom sektoru. Stoga navedeno istraživanje može također poslužiti kao izvor podataka o stanju među organizacijama civilnog društva na području kulture, među kojima su posebno alarmantni oni koji se odnose na financiranje, odnosno da su se kod jednog dijela udruga prihodi u razdoblju od 2009. do 2011. smanjili te stoga u zaključku istraživanja stoji da se "opća financijska situacija pogoršala u odnosu na prethodno istraživanje" (2012.: 117). Iako podaci iz ovog istraživanja govore o brojnosti udruga na području kulture, iskustvo s terena i praksa pokazuju da mnoge udruge registriraju svoju djelatnost pod područjem kulture iako njihovo djelovanje nije izravno povezano s umjetničkim područjem ili kulturom u užem smislu te riječi. Dakako, ova je problematika povezana i s činjenicom da kada govorimo o kulturi ulazimo u vrlo rastezljivo polje (o čemu govori i Europska agenda za kulturu iz 2007.), odnosno da je riječ o tzv. kišobranskom terminu pod kojim možemo označiti različite tipove djelovanja, od proučavanja bakterijskih kultura, preko sakupljanja salveta, pa sve do kulture življenja. Ovo je problematika koju moramo uzeti u obzir kada analiziramo djelovanje organizacija civilnog društva na području kulture. Kako bi prikupila podatke o specifičnostima djelovanja i uvjetima rada organizacija civilnog društva u suvremenoj kulturi i umjetnosti Zaklada "Kultura nova" je 2014. godine pokrenula istraživanje o uvjetima rada tih organizacija, a u kojemu je uzorak uspostavljen na temelju podataka iz baze prijava pristiglih na javne pozive Zaklade, a ne samo na temelju područja djelovanja kako je ono iskazano u Registru udruga RH.

Statistički podaci Zaklade "Kultura nova" za razdoblje od 2011. do 2014. koji se odnose na broj prijavljenih organizacija na programe podrške od 2012. do 2014.

Procjena stanja razvoja organizacija civilnoga društva u Republici Hrvatskoj. Izvještaj istraživanja u 2011. godini. (2012.) Zagreb: Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva. Dostupno na: http://zaklada.civilnodrustvo.hr/upload/File/hr/vijesti_i_priopcenja/priopcenja/2012/Procjena.pdf [12/7/2018].

Commission of the European Communities (2007.) *European Agenda for Culture in a globalizing world.* Dostupno na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52007DC0242&from=EN>; [12/7/2018].

Barada, V., Buršić, E. i Primorac, J. (2016.) *Osvajanje prostora rada. Uvjeti rada organizacija civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti*. Zagreb: Zaklada "Kultura nova".

Dostupno na: http://kulturanova.hr/file/ckeDocument/files/Osvajanje_prostora_rada.pdf [12/7/2018].

Baza prijava pristiglih na javne pozive Zaklade "Kultura nova"

pokazuju rast broja zaposlenih na temelju ugovora o radu u organizacijama, bilo na određeno ili neodređeno vrijeme (2011: 166 zaposlenih osoba; 2012: 212 zaposlenih osoba; 2013: 204 zaposlene osobe; 2014: 262 zaposlene osobe), što treba dovesti u vezu i s djelovanjem Zaklade koja potiče zapošljavanje u organizacijama. Ako se pak pogleda spomenuto istraživanje o uvjetima rada organizacija civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti koje je Zaklada provela u 2014. i 2015. godini, iz podataka upitnika o OCD-ima, vidljivo je da je od 93 ispitivane organizacije 45 organizacija (48,4%) barem u jednom trenutku imala zaposlenike. Podaci pokazuju da one organizacije koje uopće imaju zaposlene osobe obično imaju od jednog do tri zaposlenika. Ukupan broj zaposlenih na ugovore na neodređeno vrijeme s punim i s nepunim radnim vremenom te ugovore na određeno vrijeme s punim i nepunim radnim vremenom, za 2011. iznosi 93, za 2012. godinu 97 te 116 zaposlenih osoba u 2013. godini. Neke organizacije imaju maksimalno do sedam tako zaposlenih osoba. Uspoređujući podatke ovog istraživanja s onima o uvjetima OCD-a u Hrvatskoj (Brajdić-Vuković i sur, 2014), pokazuje se da su organizacije na području suvremene kulture i umjetnosti nešto manje od ostalih OCD-a. Brajdić-Vuković i sur. su naime utvrdili da se broj zaposlenih u OCD-ima u Hrvatskoj kreće od 5 do 8, što reflektira podatke o OCD-ima u velikim gradovima na europskoj razini koje ističu autori studije (Kriesi, 2007. u Brajdić-Vuković i sur, 2014: 44). Istraživanje Zaklade "Kultura nova" je u upitniku zaposlenih pokazalo da se petina ispitanika koja radi u OCD-ima smatra zaposlenima bez ikakvog formalnijeg ugovora (nespecificirani rad na honorarima, volontiranje, u funkciji voditelja, nezaposlena osoba, preko Hrvatske udruge samostalnih umjetnika). Radi se o ukupno 39 (35,1%) ispitanika koji su pod "Ostalo" mogli dodati način zaposlenja, pa su se samodefinirali kao "zaposleni". Dakle, postoje osobe koje ne primaju redovitu plaću, iako obavljaju sve zadatke koje uobičajeno obavljaju zaposlene osobe, ali primaju druge vrste dohotka. Takve se osobe također smatraju zaposlenima, što podržava nalaze analiza i istraživanja u Europi koja ukazuju na nesigurnost rada u kulturi i nestandardne oblike rada u kulturnom i

Brajdić Vuković, M., Ančić, B. i Domazet, M. (2014.). *Podrška: trajni učinak ili poticajni trenutak? Društveni i gospodarski učinci Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva*. Zagreb: Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva.

European Commission (2011.). *Cultural statistics*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

kreativnom sektoru. Ujedno valja istaknuti kako postoje i osobe koje obavljaju iste zadatke, ali nemaju uopće primanja. Ovi podaci potvrđuju nalaze drugih međunarodnih istraživanja po kojima rad u kulturnom i kreativnom sektoru podrazumijeva duga razdoblja nestandardnih oblika zaposlenja.

Kada se tome doda da je Zaklada kroz program podrške u 2017. godini podržala 120 projekata i programa od čega su sredstvima Zaklade pokrivene plaće 182 zaposlenika u iznosu od 4.562.037.18 (bruto), vidljivo je da Zaklada svojim djelovanjem i dodjelom bespovratnih sredstava iz godine u godinu doprinosi rastu zapošljavanja u ovom neprofitnom sektoru i time utječe na unapređenje organizacijskih kapaciteta. Ipak sredstva Zaklade nisu dovoljna za ozbiljniji rast i zapošljivost u ovom sektoru, posebno na temelju ugovora o radu i u punom radnom vremenu, što ukazuje na to da je riječ primarno o projektnom načinu rada u civilnom sektoru, a većina zaposlenika radi na temelju ugovora o radu na pola radnog vremena s minimalnim iznosima plaća, koje su često ispod hrvatskog prosjeka.

Upravo su usmjerenost prema projektnom načinu rada te produkciji kulturnih i umjetničkih aktivnosti i projektnim rezultatima glavni razlozi nemogućnosti kulturnih profesionalaca da se usmjere više prema procesnom radu te osmišljavanju i pripremi novih projekata.

S obzirom na to da su organizacije civilnog društva orijentirane na umrežavanje i suradnju važno je nastaviti sustavno razvijati financijsku podršku za uspostavljanje i razvoj suradničkih platformi, a što se nalazi među mjerama i provedbenim aktivnostima Nacrta Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2017. do 2021. godine.

U skladu sa sličnim praksama na europskoj razini i u Hrvatskoj je aktualizirana tema dijeljenih prostora utemeljenih na sudioničkom upravljanju različitim dionika (javni sektor, civilni sektor, privatni sektor, lokalna zajednica

Banks, M. (2007.) *The Politics of Cultural Work*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Banks, M. i Hesmondhalgh, D. (2009.) „Looking for work in creative industries policy“. *International Journal of Cultural Policy* 15(4): 415-430.

Banks, M., Gill, R. i Taylor, S. (ur.) (2013.) *Theorizing Cultural Work. Labour, Continuity and Change in the Cultural and Creative Industries*. London and New York: Routledge Taylor and Francis Group.

Apitzsch, B. (2013.) “How personal relations work: individual market adaptation and collective action in flexible labour markets“. *Industrielle Beziehungen/The German Journal of Industrial Relations* 20(29): 116-141.

Nacrt Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2017. do 2021. godine.

Buršić, Edgar (2014.) *Mreža Klubtura: mapiranje organizacija izvaninstitucionalne kulture. Istraživački izvještaj*. Zagreb: Savez udruga Klubtura.

Kircher, T. A., Markowski, E. P. i Ford, J. B. (2018.) ‘Nonprofit Cultural Alliances: Initiatory Qualitative and Empirical Examinations of an Emergent U.S. Phenomenon’. U: *The Journal of Arts Management, Law, and Society*, 2018., Vol. 48, No. 1. Str. 1 – 16.

itd.), koji se često nazivaju društveno-kulturnim centrima. Međutim, kako je ipak riječ o novijoj praksi "otvorena je rasprava o tome što su zapravo društveno-kulturni centri, koja je njihova uloga u društvu, u kulturi, u umjetnosti, tko su njihovi osnivači, dionici, korisnici, koji su formalni i organizacijski oblici ovih centara?" (Mišković, Vidović i Žuvela, 2015: 5) te što je to sudioničko upravljanje i koji su temeljni preduvjeti za ovu praksu. Kako bi doprinijela artikulaciji ove teme sudioničkoga upravljanja u kulturi Zaklada "Kultura nova" je od 22. do 24. studenoga 2017. organizirala međunarodnu i interdisciplinarnu konferenciju "Sudioničko upravljanje u kulturi: Istraživanje praksi, teorija i politika. URADIMO ZAJEDNO", dok je rezultate provedenoga istraživanja o sudioničkom upravljanju u kulturi u Hrvatskoj objavila u okviru publikacije o hrvatskim sudioničkim praksama i tendencijama u kulturi.

Pored toga što nije osigurana adekvatna dostupnost prostornih resursa u vlasništvu državne i lokalne (samo)uprave koji bi bili dostupni organizacijama civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti, u Hrvatskoj je prisutan nedostatak prostora za rezidencijalne boravke umjetnika i kulturnih radnika kao i nedovoljna ulaganja financijskih sredstava za rezidencije, istraživanje, obrazovanje i razvoj u kulturi i umjetnosti. Tako je primjerice pilot projekt "Mapiranje rezidencija u Republici Hrvatskoj" koje je provelo Ministarstvo kulture pokazao da je u 2013. godini proračun za rezidencije iznosio 3,23% proračuna međunarodne kulturne suradnje Ministarstva kulture, odnosno 1,37% ukupnog proračuna Ministarstva kulture za tu godinu. Pritom je za Hrvatsku posebno specifična brojnost nekadašnjih vojnih nekretnina u državnom vlasništvu koje su napuštene i prepuštene propadanju, među kojima bi se neke mogle prenamijeniti za kulturne i druge javne svrhe.

Drugo istraživanje Zaklade "Kultura nova" koje je provedeno u području obrazovanja u kulturi tijekom 2014. i 2015. godine pokazalo je da jednu od glavnih potreba OCD-a čini daljnje osposobljavanje i usavršavanje u kulturnom menadžmentu - specifična teorijska, tehnička i operativna

Mišković, Davor, Vidović, Dea i Žuvela, Ana (2015.) Radna bilježnica za društveno-kulturne centre. Zagreb: Zaklada "Kultura nova".

Brainstorming Report Participatory Governance in Cultural Heritage (July 2015). Voices of Culture. Structured Dialogue between the European Commission and the cultural sector.

<http://conference.participatory-governance-in-culture.net/hr> [12/7/2018].

Vidović, D. (ur.) (2018.) *Uradimo zajedno. Prakse i tendencije sudioničkog upravljanja u kulturi u Republici Hrvatskoj.* Zagreb: Zaklada "Kultura nova".

Mapiranje rezidencija u Republici Hrvatskoj. Pilot projekt. (2014.) Zagreb: Ministarstvo kulture.

Dostupno na:

<http://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=11174> [14/09/2017].

Kardov, K. i Tabak, I. (2014.) *Kome propadaju bivše vojne nekretnine? Iskustva prenamjene u Hrvatskoj.* Zagreb: Centar za mirovne studije.

Žuvela, A. (2016.) *Obrazovanje u kulturi.* Zagreb: Zaklada "Kultura nova".

znanja iz područja kulturnog menadžmenta dionici civilnog društva prepoznaju kao ključne za njihovu održivost i razvoj. Europska agenda za kulturu također kao jedan od ciljeva navodi "poticanje izgradnje kapaciteta kroz podršku usavršavanju kulturnog sektora u menadžerskim vještinama" (2007.: 9), a jednako tako Nova europska agenda za kulturu (2018.: 6) naglašava važnost suradnje između različitih sektora, pa se uspostavljanje partnerstava između visokoobrazovnih ustanova i kulturnog sektora prepoznaju kao važni iskoraci u jačanju obaju sektora, kako kulturnog tako i onog obrazovnog a dodatno doprinosi kreiranju sudioničkih obrazovnih programa u kulturi.

Isto istraživanje u području obrazovanja u kulturi pokazalo je da su djelovanjem u području suvremene kulture i umjetnosti brojne organizacije civilnog društva u Hrvatskoj razvile specifična znanja i vještine koja, u formi posebnih, neformalnih obrazovnih programa pružaju građanima te tako unapređuju njihove mogućnosti na tržištu rada (79% ispitanih udruga provodi neformalne programe za javnost, odnosno 65% ispitanih umjetničkih organizacija). Istraživanje je također pokazalo da većina ispitanika ističe potrebu financiranja neformalnih obrazovnih programa, kao područja djelovanja koje bi povećalo njihove kapacitete i osiguralo organizacijsku održivost. Pored izgradnje specifičnih kompetencija neformalni programi također predstavljaju važan kanal za formiranje kulturnih vrijednosti, stjecanje kulturnih iskustava te razvijanja potrebe za praćenjem kulturnih aktivnosti, o čemu govori i Nova europska agenda za kulturu (2018.: 4).

Zakladino istraživanje o obrazovanju u kulturi pokazalo je da je trenutno stanje visokoškolskog obrazovanja u polju suvremenih kulturnih i umjetničkih praksi prilično zatvoreno i tradicionalno, čemu svjedoči i nedostatak adekvatnih studentskih praksi i međusobna izoliranost odsjeka. Takvo obrazovanje trenutno ne može adekvatno odgovoriti na potrebe suvremenog doba niti mogu konkurirati raznolikim interdisciplinarnim studijima u području suvremene kulture i umjetnosti u Europi i drugdje u svijetu. Glavni razlog

zaostajanja umjetničkog obrazovanja za globalnim trendovima je u odvojenosti između pojedinih umjetničkih akademija, njihovoj izoliranosti u odnosu na druga područja znanstveno-istraživačkog djelovanja te posljedično manja upotrebljivost umjetničkih znanja i vještina u procesima društvenog razvoja. Posljedice izoliranosti među fakultetima i odsjecima najvidljivije su u nedostatku teorijsko-kritičkih predmeta iz područja društveno-humanističkih znanosti na umjetničkim akademijama, što čini redovnu praksu srodnih inozemnih institucija, a što je neophodno za suvremeno umjetničko djelovanje koje stremi proizvodnji novih vrijednosti. Uvođenje i promociju interdisciplinarnih pristupa obrazovanju, povećanje međunarodnih partnerstava i nastave na engleskom jeziku sadržana je i u policy preporukama Visoke grupe za modernizaciju visokog školstva Europske komisije (2013, 66).

Kultura i umjetnost danas imaju sve veću važnost u društvenom razvoju i razumijevanju društvenih odnosa i promjena. Oni nisu samo puki odraz društva, već polja koja kroz procese sudioničke umjetničke prakse reagiraju na promjene u društvu i koje u određenoj mjeri mogu utjecati na društvene trendove i pozitivne promjene. Stoga su danas mnogi umjetnici i kulturni profesionalci duboko uronjeni i predani pitanjima koja su usmjerena na artikuliranje i promišljanje mogućih rješenja aktualnih društvenih problema u zajednici, kako bi time doprinijeli pozitivnim promjenama u društvu. Raznolikim eksperimentima i istraživanjima umjetnici osmišljavaju i uspostavljaju nove oblike umjetničke "društvene prakse" koja angažira zajednicu u interaktivnoj razmjeni. Takve umjetničke prakse pažljivim pristupom, koje ne instrumentaliziraju umjetničku formu niti društveni problem, stvaraju platforme za razmišljanje, suradnju i izgradnju zajednice. Niz je pojmova koji se koriste kako bi se opisale ove umjetničke prakse (među njima su umjetnost za društvene promjene, društveno angažirana umjetnost, umjetnost koja se bavi zajednicom, kultura animacije, kulturni razvoj zajednice, kulturno posredovanje, društvena umjetnost, sudionička umjetnost, itd.), a Nova europska agenda za kulturu ističe značaj sudioničke umjetnosti u

European Commission (2013.) *Modernisation of Higher Education. Report to the European Commission on Improving the quality of teaching and learning in Europe's higher education institutions*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

razvoju samopouzdanja i jačanja zajednice.

Sudjelovanje svih građana u različitim kulturnim aktivnostima doprinosi integraciji i izgradnji zajednice, a njihovo javno izvođenje utječe na podizanje svijesti šire javnosti. Pri tom je važno omogućiti svim društvenim skupinama, a posebice onim marginaliziranim, da sudjeluju u kreiranju i konzumaciji kulturnih sadržaja. U tom smislu, ključan pojam jest pristup kulturi i njegovo višedimenzionalno pozitivno djelovanje na raznolike društvene skupine, ali i društvo u cjelini, kao i razvoj publike. Pristup kulturi i sudjelovanje u kulturnim aktivnostima čini okosnicu ljudskih prava vezanih za kulturu koji omogućava povezivanje kulture s drugim, različitim pravima (primjerice, pristupom informacijama, slobodom mišljenja i izražavanja, pravom na samoodređenje i udruživanje, i sl.), što sveukupno pomaže postizanju osjećaja poštovanja kroz sudjelovanje u životu zajednice. Pristup kulturi određuje se i kao temeljni uvjet ljudskog sudjelovanja u društvu, povezan je s inkluzijom, zastupanjem i promicanjem građanstva te je kao takav usko povezan sa socijalnom inkluzijom. Iako se u različitim zemljama (posebice Velikoj Britaniji i Australiji) umjetnost i kultura već gotovo desetljeće koriste u svrhu postizanja socijalne inkluzije, kod nas pristup kulturi i korištenje kulture u svrhu postizanja socijalne inkluzije, predstavljaju gotovo nepoznate koncepte. Novije istraživanje Instituta za razvoj i međunarodne odnose, analizirajući pristup kulturi u Hrvatskoj naglašava nužnost međusektorske suradnje s ciljem njegove pune realizacije. Poticanje socijalne inkluzije putem kulture predstavlja inovativan primjer međusektorske suradnje, kojim se na neposredniji način mogu učiniti pozitivni društveni pomaci. Međunarodno iskustvo takve primjene, europski i nacionalni zakonodavni okviri te prije svega potencijal unapređenja statusa socijalno isključenih skupina, poziva na reartikulaciju i primjenu kulture u do sada neistraženom području primjene u nas. U tom smislu, OCD-i aktivni u području suvremene kulture i umjetnosti koji svojim specifičnim djelovanjem uvelike nadilaze mogućnosti "klasičnih" aktera socijalnog sektora

Institut za razvoj i međunarodne odnose (2014.) *Access to Culture – Policy Analysis. Country Report, Croatia.*

Dostupno na: http://www.irmo.hr/wp-content/uploads/2015/04/Access-to-Culture_Country-report_Croatia_Final1.pdf [12/7/2018].

(npr. socijalnih ustanova i drugih pružatelja socijalnih usluga) mogu uvelike doprinijeti procesima (re)integracije.

Dakle, pristup kulturi i dostupnost kulture danas predstavljaju vrlo aktualne teme u diskursu kulturne politike u Europi, ali i šire. Pitanje sudjelovanja građana ima dugu tradiciju u području kulture i umjetnosti u različitim geopolitičkim okruženjima, "pravo na kulturu" dio je Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima (1948.), a sudjelovanje građana neodvojivo je od konceptata demokratizacije kulture i kulturne demokracije. Unatoč tome mnogi podaci ukazuju na elitističku viziju kulture i isključenost velikog broja stanovništva iz sudjelovanja u kulturi zbog niza fizičkih, psiholoških, ekonomskih i društvenih prepreka. Kao jedan od odgovora kulturne politike europskih zemalja na ove izazove, kao i ubrzani informacijski i tehnološki razvoj te promjene u ekonomskom i društvenom okruženju, pronađen je u konceptu "razvoja publike", a ovaj trend potvrđuje i studija o razvoju publike koju je naručila Europska komisija za potrebe kreiranja budućih javnih poziva u okviru programa Kreativna Europa. Međutim, ako se "razvoj publike" želi uspostaviti kao dugoročan, strateški i dinamičan proces koji bi zahvatio cjelokupnu organizaciju i obuhvatio aktivnosti kojima se unapređuju i produbljuju odnosi s postojećom publikom te razvijaju pristupi prema novoj publici neophodno je osmišljavanje i implementacija kontinuiranog sustava podrške organizacijama za razvoj publike kao sveobuhvatne aktivnosti organizacije koja zahtijeva specifične kompetencije i organizacijsku predanost, i koja nije usmjerena samo prema projektnom pristupu publici za specifične kulturne i umjetničke programe.

Unatoč sve većoj pažnji koja se usmjerava prema istraživanju, čitanju i tumačenju umjetničkog i kulturnog djelovanja izvan dominantnih obrazaca, najčešće od strane samih protagonista, još uvijek ne postoji kontinuirana podrška za artikulaciju raznolikih razvojnih procesa, ključnih problema i postignuća organizacija civilnog društva u suvremenoj kulturi i umjetnosti, umjetnika ili specifičnih

Laaksonen, A. (2010.) *Making culture accessible. Access, participation and cultural provision in the context of cultural rights in Europe*. Strasbourg: Council of Europe Publishing.

Wilson, N., Gross, J. i Bull, A (2017.) *Towards cultural democracy. Promoting cultural capabilities for everyone*. London: King's College London.

Alessandro Bollo, Cristina Da Milano, Alessandra Gariboldi, Chris Torch (2017.) *Study on Audience Development - How to place audiences at the centre of cultural organisations*. Brussels: European Commission.

umjetničkih i kulturnih područja, kao niti njihovog kontekstualnog djelovanja i uloge u kulturnom i umjetničkom životu određene sredine. U svrhu osiguravanja stabilnijih i kvalitetnijih uvjeta za dokumentiranje i tumačenje djelovanja pojedinih organizacija, umjetnika ili specifičnih umjetničkih i kulturnih područja koji nisu na adekvatan i/ili dostatan način istraženi i zabilježeni, a koji su značajni za razvoj određenog umjetničkog i kulturnog područja te sredine u kojoj djeluju ili su djelovali, potrebno je osigurati kontinuiranu podršku za bilježenje suvremenog kulturnog nasljeđa.

2.2. Navedite temeljne nacionalne i EU strateško-planske dokumente koji prepoznaju važnost problema identificiranih pod točkom 2.1. i pritom pojasnite na koje se specifične mjere/dijelove tih dokumenata identificirani problemi odnose.

Naziv strateškog dokumenta	Naziv poglavlja/ mjere/ aktivnosti
<p>Opća deklaracija o ljudskim pravima utvrđuje da svatko kao član društva ima pravo na socijalnu sigurnost i ovlašten je na ostvarenje ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava neophodnih za njegovo dostojanstvo i slobodan razvoj njegove osobnosti putem državnih napora i međunarodne suradnje te u skladu s organizacijom i mogućnostima svake pojedine države, kao i da svatko ima pravo slobodno sudjelovati u kulturnom životu zajednice, uživati u umjetnosti i sudjelovati u znanstvenom razvoju i njegovim koristima.</p>	<p>Članci 22. i 27. Dostupno na: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/medunarodni/2009_11_12_143.html [12/7/2018].</p>
<p>Zakon o potvrđivanju konvencije o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja ("Narodne novine – međunarodni ugovori" broj 5. od 14.06.2006.) koju je 2005. godine usvojio UNESCO definira mjere za promicanje i zaštitu kulturnih izričaja, a posebno naglašava važnost sudjelovanja i ulogu civilnog društva u zaštiti i raznolikosti kulturnih izričaja te nastojanja svih potpisnika da potiču aktivno sudjelovanje civilnog društva u njihovim naporima realizacije ciljeva ove Konvencije.</p>	<p>Članci 1., 2., 6., 7., 8., 11., 12., 13. i 14. Dostupno na: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/medunarodni/327011.html [12/7/2018].</p>
<p>Europska agenda za kulturu u globaliziranom svijetu ističe važnost kulture u promociji kulturne raznolikosti i</p>	<p>Poglavlje 3: "Objectives for a European Agenda for Culture"</p>

interkulturalnog dijaloga kao i izgradnji i poboljšanju ljudskog blagostanja.

Nova europska agenda za kulturu (2018.)

Strateški plan Zaklade "Kultura nova" 2018. - 2021. (2018.)
Zagreb: Zaklada "Kultura nova". U procesu pisanja.

4.1. Društvena dimenzija - ističe važnost kulture i kulturne raznolikosti za društvenu koheziju i blagostanje, sudjelovanje u kulturi, mobilnost i zaštitu kulturne baštine kao dijeljenih resursa, ulogu sudioničke umjetnosti u jačanju samopouzdanja, kao i kulture u procesima regeneracije zajednice, a također ističe i važnost intersektorskog povezivanja ali i probleme koji se tiču pod-plaćenosti i nesigurnosti u kulturnom sektoru.

4.2. Ekonomska dimenzija - ističe važnost umjetnosti za formalne i neformalne edukacijske programe i treninge na svim razinama, prepoznaje velike potencijale kulture u eksperimentiranju, otkrivanju novih trendova i istraživanju modela društvenih i ekonomskih inovacija, a vidi i važnu ulogu gradova i regija u ovim procesima. Također je prepoznat pristup odozdo te prakse su-stvaranja, a naveden je i pilot projekt za jačanje suradnje između kulturnog i kreativnog sektora, lokalnih vlasti i visokoobrazovnih ustanova.

4.3. Vanjska dimenzija - navodi podršku kulturi kao motora za društvenu održivost i ekonomski razvoj, kao i promociju interkulturalnog dijaloga.

6.1. Suradnja s državama članicama - ističe važnost sudioničkoga upravljanja kulturnom baštinom.

Strateški cilj: Doprinijeti izgradnji i jačanju sposobnosti organizacija za razvoj suvremene kulture i umjetnosti

Posebni ciljevi:

- Unaprijediti organizacijske kapacitete organizacija
- Poticati razvoj novih kulturnih i umjetničkih programa

Glavni programi:

1. Podrška za razvoj organizacijskih kapaciteta
2. Podrška za razvoj novih kulturnih i umjetničkih programa
3. Obrazovanje u kulturnom menadžmentu
4. Regionalni centar za obrazovanje, istraživanje i razvoj u kulturi i umjetnosti

Strateški plan Ministarstva kulture 2019. - 2021. Travanj 2018. Zagreb: Ministarstvo kulture Republike Hrvatske. Dostupno na: [https://www.min-kulture.hr/userdocsimages/PLANIRANJE/Strate%C5%A1ki%20plan%20MK%202019.-2021.%20-%20Final%20\(002\)%20\(3\).pdf](https://www.min-kulture.hr/userdocsimages/PLANIRANJE/Strate%C5%A1ki%20plan%20MK%202019.-2021.%20-%20Final%20(002)%20(3).pdf) [12/7/2018].

Strateški cilj: Doprinijeti razvoju kulturnih politika i naprednih suradničkih praksi

Posebni ciljevi:

- Poticati razvoj i stabilizaciju modela kontinuirane suradnje i umrežavanja
- Doprinijeti razvoju inovativnih kulturnih politika i drugih srodnih politika

Glavni programi:

1. Program naprednih suradnji i umrežavanja
2. Sudjelovanje u oblikovanju kulturnih politika i drugih srodnih politika

Strateški cilj: Doprinijeti razvoju znanja o suvremenoj kulturi i umjetnosti

Posebni ciljevi:

- Poticati sistematizaciju i prijenos znanja razvijenih u sektoru
- Unaprijediti istraživanja, praćenja i vrednovanja u kulturi

Glavni programi:

1. Podrška za prijenos znanja
2. Program istraživanja

Strateški cilj: Doprinijeti prepoznavanju važnosti kulture i umjetnosti u društvenom razvoju

Posebni cilj:

- Poticati javnost na sudjelovanje u kulturi
- Poticati angažman kulturnih organizacija u razvoju zajednice

Glavni program:

1. Sudjelovanje u kulturi

Posebni cilj 1.2. Razvoj izvaninstitucionalne (nezavisne) kulture i vizualne umjetnosti

PODRUČJE I: INSTITUCIONALNI OKVIR ZA PODRŠKU RAZVOJU

Nacrt Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2017. do 2021. godine

CIVILNOGA DRUŠTVA

Mjera 4. Osigurati kontinuitet sustava financiranja iz javnih izvora projekata i programa od interesa za opće dobro koje provode organizacije civilnoga društva koji će omogućiti stabilnost i održivost organizacija civilnoga društva

Provedbena aktivnost 4.1. Osigurati stabilan sustav financiranja organizacija civilnoga društva iz javnih izvora koji će omogućiti održivost OCD-a koji provode programe i projekte od interesa za opće dobro

Provedbena aktivnost 4.9. Poticati razvoj inovativnih i održivih modela suradnje OCD-a, JLP(R)S te visokoobrazovnih odnosno odgojno-obrazovnih ustanova u rješavanju problema lokalne zajednice

Provedbena aktivnost 4.10. Sustavno podupirati programe edukacija u cilju osnaživanja organizacija civilnoga društva za korištenje sredstava iz fondova EU i drugih javnih izvora

Provedbena aktivnost 4.12. Unaprijediti modele financijskih podrški za projekte i programe organizacija civilnoga društva usmjerene razvoju lokalne zajednice

Mjera 5. Uspostaviti transparentan postupak dodjele prostora u državnom vlasništvu i vlasništvu JLP(R)S-a na korištenje organizacijama civilnoga društva radi provedbe programa i projekata od interesa za opće dobro

Provedbena aktivnost 5.4. Unaprijediti institucionalni i normativni okvir za razvoj civilno-javnog partnerstva u sudioničkom upravljanju javnom infrastrukturuom

Provedbena aktivnost 5.5. Poticati razvoj programa civilno-javnog partnerstva u sudioničkom upravljanju javnom infrastrukturuom

Mjera 6. Uspostaviti sustavno istraživanje o stanju razvoja civilnoga društva usporedivo s međunarodnim standardima te postaviti sustav kontinuiranog mjerenja utjecaja organizacija civilnoga društva na društveno-ekonomski razvoj i demokratski rast

Provedbena aktivnost 6.2. Podupirati provedbu istraživanja u područjima od važnosti za razvoj civilnoga društva u skladu s međunarodnim standardima i kriterijima istraživanja

Provedbena aktivnost 6.3. Poticati i promovirati sustavno prikupljanje i čuvanje arhivske građe civilnoga društva

PODRUČJE II: CIVILNO DRUŠTVO I SUDIONIČKA DEMOKRACIJA

Mjera 12. Poticati nastanak novih modela građanskog sudjelovanja i promovirati prakse sudjelovanja u svrhu poticanja veće uključenosti građana i organizacija civilnog društva u razvoju zajednice i rješavanju društvenih problema

Provedbena aktivnost 12.1. Poticati suradnju i umrežavanje OCD-a i partnera koji svojim djelovanjem doprinose nastanku novih modela građanskog sudjelovanja usmjerenih na razvoj zajednice i rješavanje društvenih problema

PODRUČJE III: OSNAŽIVANJE ULOGE ORGANIZACIJA CIVILNOGA DRUŠTVA ZA DRUŠTVENO-EKONOMSKI RAZVOJ

Mjera 16. Promovirati doprinos OCD-a u kreiranju novih modela društveno-ekonomskog razvoja

Provedbena aktivnost 16.1. Poticati sudjelovanje OCD-a u kreiranju novih i razvijanju postojećih modela društveno-ekonomskog razvoja i društvenih inovacija

Mjera 18. Povećati ulogu OCD-a u provedbi politika zapošljavanja

Provedbena aktivnost 18.3. Promovirati doprinos OCD-a zapošljavanju kroz provedbu projekata i programa OCD-a usmjerenih povećanju zapošljivosti, posebno socijalno isključenih i marginaliziranih skupina i u slabije razvijenim područjima

PODRUČJE IV: DJELOVANJE I DALJNI RAZVOJ CIVILNOGA DRUŠTVA U MEĐUNARODNOM KONTEKSTU

Mjera 19: Poticati suradnju i razmjenu znanja između OCD-a na međunarodnoj razini u svrhu rješavanja aktualnih društvenih problema

Provedbena aktivnost 19.1. Osigurati stabilnu podršku razvoju mreža OCD-a za međunarodnu suradnju u svrhu rješavanja aktualnih društvenih problema

Europa 2020 - europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast

Krovna strategija Europske unije navodi nužnost "osmišljavanja i provedbi programa socijalnih inovacija za najranjivije, prvenstveno stvaranjem inovativnih mogućnosti edukacije, osposobljavanja i zapošljavanja za zapostavljene zajednice, borbi protiv diskriminacije te na razvoju planova za integraciju migranata". Podržavanjem kulturnih projekata u koje će biti uključeni pripadnici marginaliziranih skupina, kroz neformalno i informalno učenje na provedbi projekta doprinijet će se razvoju njihovih kompetencija, uz paralelno komuniciranje problematike/posebitosti takvih skupina sa širom javnosti, čime se doprinosi borbi protiv diskriminacije.

U sklopu inicijative "Program za nove vještine i radna mjesta" navodi se "stvaranje uvjeta za modernizaciju tržišta rada, s ciljem podizanja razine zaposlenosti te osiguravanja održivosti naših društvenih modela; to znači stjecanjem novih vještina omogućiti našoj sadašnjoj i budućoj radnoj snazi da se prilagodi novim uvjetima i mogućoj promjeni karijere, smanji nezaposlenost i poveća radnu produktivnost." Također, pod inicijativom "Unija inovacija" kao nacionalni cilj navodi se "usmjeravanje nastavnih planova i programa u kreativnost, inovacije i poduzetništvo".

Operativni program "Učinkoviti ljudski potencijali" 2014.-2020.

Prioritetna os 9: Socijalno uključivanje; Investicijski prioritet 9.i: Aktivna uključenost, uključujući s ciljem promicanja jednakih mogućnosti te aktivnog sudjelovanja i poboljšanja zapošljivosti; Specifični cilj 9.i.1: Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti kroz promociju integracije na tržište rada i socijalne integracije ranjivih skupina, i borba protiv svih oblika diskriminacije. Aktivnom uključenošću pripadnika marginaliziranih skupina u kulturne projekte, ujedno se osigurava promicanje jednakih mogućnosti i socijalne integracije ranjivih skupina, a također se provode aktivnosti predviđene Operativnim programom među aktivnostima navedenim pod specifičnim ciljem 9.i.1, a koje uključuju financiranje jačanja mjera i inicijativa koje promoviraju pristup interkulturalnim aktivnostima i socijalnu integraciju ranjivih skupina, kao i interkulturalne aktivnosti koje su posebno usmjerene na mladež i starije osobe, a kojima je svrha

<p>Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj 2014.-2020.</p>	<p>povećanje njihove vidljivosti, poticanja aktivnog sudjelovanja u zajednici i promicanja njihove vidljivosti. Aktivnosti predviđene OP-om između ostalog podržavaju angažman umjetnika i medijskih djelatnika, organizaciju radionica, seminara, treninga, predstava, raznih interaktivnih događanja “usmjerenih na poboljšanje pristupačnosti umjetnosti i kulturi, razvijanju kreativnosti mladih te aktivno i zdravo starenje umirovljenika” (str. 71).</p> <p>Prioritetna os 11: Dobro upravljanje, Investicijski prioritet 11i: Izgradnja kapaciteta za sve dionike koji osiguravaju obrazovanje, cjeloživotno obrazovanje, osposobljavanje te zapošljavanje i socijalne politike, uključujući uz pomoć sektorskih i teritorijalnih paktova radi omogućavanja reformi na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Specifični cilj (11i.i) podrazumijeva razvoj kapaciteta organizacija civilnog društva, osobito udruga i socijalnih partnera te jačanje civilnog i socijalnog dijaloga radi boljeg upravljanja. Vezano za razvoj kapaciteta OCD-a u području obrazovanja, OP navodi aktivnosti koje podržavaju jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva u području upravljanja, aktivnosti koje doprinose jačanju kapaciteta organizacija civilnog društva u provođenju građanskog odgoja i obrazovanja što uključuje i interkulturalni dijalog, kao i aktivnosti koje podupiru razvoj partnerstva između organizacija civilnog društva i visokoškolskih ustanova u provedbi obrazovnih programa</p> <p>Poglavlje 4.1. Obrazovanje i cjeloživotno učenje Aktivnost 4: Poticanje cjeloživotnog učenja i povećanje broja odraslih osoba uključenih u programe obrazovanja</p> <p>Poglavlje 4.2. Zapošljavanje i pristup zapošljavanju Aktivnost 3: Poticanje poduzetništva i samozapošljavanja i razvoj socijalnog poduzetništva</p>
---	---

2.3. Obrazložite način doprinosa udruga/organizacija civilnog društva rješavanju problema identificiranih pod 2.1., specificirajući na koji je način moguće pratiti i vrednovati doprinos udruga/organizacija civilnog društva rješavanju spomenutih problema. Navedite konkretne mjerljive pokazatelje (informacije iz usporednih analiza, izvještaja, rezultata istraživanja, studija, i drugi dostupni statistički podaci) kojima planirate mjeriti doprinos udruga/organizacija civilnoga društva rješavanju identificiranog problema, specificirajući izvor gdje su takvi podaci dostupni.

Opis doprinosa udruga/OCD-a u rješavanju problema	Konkretni mjerljivi pokazatelji doprinosa udruga/OCD-a	Izvor(i) podataka
<p>Zaklada "Kultura nova" osiguravanjem financijskih sredstava za razvoj organizacija civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti omogućava ovim organizacijama da razvijaju svoje organizacijske kapacitete, jačaju svoju stručnu i financijsku organizacijsku sposobnost čime izravno unapređuju suvremenu kulturu i umjetnost u Republici Hrvatskoj.</p> <p>Zaklada također operativno djeluje i kroz svoje razvojne programe u području istraživanja, obrazovanja i stvaranja politika te na taj način doprinosi unapređenju kapaciteta i održivom razvoju civilnog sektora na području suvremene kulture i umjetnosti.</p> <p>Zaklada "Kultura nova" suvremenu kulturu i umjetnost shvaća kao eksperimentalnu i istraživačku i/ili kritičku i društveno angažiranu praksu, a organizacije civilnog društva vidi kao ključne nositelje novih tendencija u kulturi i umjetnosti. Takve su suvremene kulturne i umjetničke prakse usmjerene prema istraživanju i</p>	<ul style="list-style-type: none"> • iznos sredstava uloženi u programe i projekte • broj podržanih OCD-a • broj realiziranih projekata / programa • broj zaposlenih radnika u OCD-ima na području suvremene kulture i umjetnosti • broj posjetitelja na programima te broj građana uključenih u realizaciju projekata • broj novopokrenutih umjetničkih i kulturnih projekata • broj uspješno realiziranih partnerstava u projektima na području suvremene kulture i umjetnosti • broj projekata i programa na području suvremene kulture i umjetnosti koji su realizirani izvan Zagreba • broj podržanih suradničkih platformi • broj novopokrenutih suradničkih platformi • broj pokrenutih zagovaračkih aktivnosti na području kulturne politike na subnacionalnim razinama • broj uspješno realiziranih zagovaračkih procesa u području 	<p>Zakladina baza podataka, mrežne stranice Zaklade te objavljene publikacije.</p>

<p>ispitivanju granica disciplina i područja, uspostavljanju novih pristupa i kretanja, poduzimanju estetskih i konceptualnih iskoraka, inovativnom korištenju materijala, metoda, formata i medija te sveukupno otvaranju novih pogleda, shvaćanja i orijentacija u svijetu umjetnosti. To su također i one prakse koje su usmjerene prema društvenom angažmanu te orijentirane na zajednicu i sudjelovanje građana, i koje danas predstavljaju razvojni potencijal jer uočavaju i artikuliraju raznovrsne probleme s kojima se suvremeno društvo susreće te se bave zaštitom ljudskih prava, kulturne raznolikosti i javnog dobra, doprinose jačanju zajednice, izgradnji društvene kohezije, lokalnom razvoju itd. Suvremene kulturne i umjetničke prakse kroz različite oblike, pristupe i kanale djelovanja omogućavaju građanima aktivno uključivanje i sudjelovanje u različitim kulturnim sadržajima, čime se podiže svijest građana o važnosti njihovog angažmana i aktivnog sudjelovanja u zajednici.</p>	<p>kulturne politike na subnacionalnim razinama</p> <ul style="list-style-type: none"> • osiguran objekt arhitektonske baštine za prostorno smještanje Regionalnog centra za obrazovanje, istraživanje i razvoj u kulturi i umjetnosti • broj održanih edukacijskih kulturnih i umjetničkih programa za javnost te broj sudionika tih programa • broj projektnih suradnji između OCD-a i visokoobrazovnih ustanova u razvoju interdisciplinarnih programa te broj studenata uključenih u te programe • broj članova zajednice uključenih u kulturne akcije koje produciraju OCD-i • broj aktivnosti kojima se razvija odnos s publikom i povećava raznolikost i broj publike • broj umjetnika, umjetničkih i/ili kulturnih područja obrađenih kroz različite formate u svrhu dokumentiranja i tumačenja njihovog rada i značaja • broj predstavnika OCD-a koji su sudjelovali u edukacijskim programima iz područja kulturnog menadžmenta i kulturne politike • utjecaj koji su OCD-i ostvarili u suvremenoj kulturi i umjetnosti te društvu. 	
---	---	--

3. PRETHODNE I POSTOJEĆE FINACIJSKE I NEFINACIJSKE PODRŠKE ZA SEKTORSKO PODRUČJE: PREGLED NATJEČAJA I JAVNIH POZIVA KOJI SE BAVE NAVEDENIM PROBLEMIMA, OBJAVLJENIH U 2018.

3.1. Navedite natječaje i javne pozive za financiranje projekata i programa udruga/organizacija civilnoga društva koji su u 2018. objavljeni (ili ih planirate objaviti) vezano uz identificirane probleme, s ukupnim brojem financiranih projekata i ukupnim iznosima dodijeljenima za pojedini natječaj odnosno javni poziv, specificirajući broj i naziv aktivnosti u Državnom proračunu te vrstu izvora (proračunska sredstva, sredstva iz prihoda od igara na sreću, druga namjenska sredstva, sredstva Europske unije ili sredstva inozemnih fondova).

2018.				
Naziv natječaja ili javnog poziva	Broj ugovorenih projekata	Iznos	Broj i naziv aktivnosti u proračunu	Izvor (11, 12, 41, 51, 52, 561...)
Program podrške 2018 s rokom prijave 21.3.2018.				
PP2: Osmišljavanje i priprema novih projekata/programa	P2: 10	PP2: 146.796	A781006	41
Program podrške 2018 s rokom prijave 30.8.2018.				
PP1: Razvojna podrška za organizacije - jednogodišnja i višegodišnja podrška	PP1: 50-60	PP1: 5.900.000	A781006	41
PP2: Osmišljavanje i priprema novih programa/projekata	PP2: 10	PP2: 150.000	A781006	41
PP3: Razvoj novih umjetničkih ideja	PP3: 11	PP3: 220.000	A781006	41
PP4: Razvoj suradničkih platformi u Republici Hrvatskoj	PP4: 5-10	PP4: 1.000.000	A781006	41
PP5: Razvoj suradničkih platformi u Europi	PP5: 4-6	PP5: 1.000.000	A781006	41
PP6: Podrška za razvoj publike	PP6: 8	PP6: 340.000	A781006	41

<p>PP7: Podrška za organizacijsko i umjetničko pamćenje</p> <p><i>Napomena: Provedba javnih poziva u okviru Program podrške 2018 s rokom prijave 30.8.2018. je u tijeku, pa su ovdje navedeni indikativni broj projekata i iznosi. Rezultati će biti objavljeni 4. prosinca 2018.</i></p>	PP7: 8	PP7: 340.000	A781006	
---	--------	--------------	---------	--

4. OSTVARIVANJE STRATEŠKIH CILJEVA U 2019.

4.1. Navedite ključne strateške ciljeve iz Vaše sektorske nadležnosti čijem ostvarenju će u 2019. doprinijeti projekti i programi udruga/organizacija civilnoga društva koje planirate financirati.

Strateški cilj(evi) čijem ostvarenju će doprinijeti natječaj ili javni poziv za projekte i programe udruga/ OCD-a u 2019.:	Način na koji će natječaj ili javni poziv za projekte i programe udruga/ OCD-a doprinijeti ostvarenju strateških ciljeva (ukratko opišite):
Doprinijeti izgradnji i jačanju sposobnosti organizacija za razvoj suvremene kulture i umjetnosti	<p>U cilju unapređenja organizacijskih i programskih kapaciteta organizacija civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti Zaklada osigurava financijsku i stručnu podršku koja drugdje u sustavu ne postoji ili ne zadovoljava na adekvatan način postojeće potrebe organizacija civilnog društva. U tu svrhu Zaklada razvija različite oblike programa podrške kroz koje može na što kvalitetniji način odgovoriti na prepoznate potrebe organizacija.</p> <p>Osim toga, Zaklada svoje aktivnosti usmjerava i na provedbu edukacijskog programa za organizacije civilnog društva u suvremenoj kulturi i umjetnosti iz područja kulturnog menadžmenta i kulturne politike. Riječ je o programu koji ujedinjava stjecanje elaboriranoga teorijskog znanja i praktičnog iskustva i time kulturnim radnicima u civilnom sektoru u kulturi omogućava profesionalno napredovanje, ostvarenje obrazovnih ambicija i daljnju motivaciju za djelovanje te sveukupno doprinosi razvoju ljudskih potencijala u ovom sektoru.</p> <p>Budući da su novi modeli ustanova prepoznati kao vrijednosti koje mogu doprinijeti daljnjem unapređenju organizacijskih i</p>

Doprinijeti razvoju kulturnih politika i naprednih suradničkih praksi

programskih kapaciteta civilnog sektora u kulturi, Zaklada radi na stvaranju pretpostavki za osnivanje Regionalnog centra za obrazovanje, istraživanje i razvoj u kulturi i umjetnosti, čime bi se osigurao novi prostorni resurs dostupan različitim korisnicima za istraživački i edukacijski rad, kao i za razvoj novih kulturnih i umjetničkih ideja i projekata. Mogućim smještanjem Centra u neki od postojećih napuštenih objekata arhitektonske baštine u priobalnom području te njegovom prenamjenom, proizveli bi se novi sadržaji za lokalnu zajednicu, stvorili uvjeti za gospodarsko jačanje lokalne zajednice te doprinijelo razvoju novih vrijednosti i motivacija za kulturni turizam u Hrvatskoj.

***

S obzirom na to da su vrijednosti suradničkog rada kroz mrežno komuniciranje široko prepoznate i u području kulture, došlo je do znatnog rasta broja kulturnih mreža. Međutim, da bi se osigurao njihov održiv i učinkovit razvoj potrebni su inovativni pristupi i politike koje će ih podržavati. U cilju razvijanja dinamičnih, samoorganiziranih i dugoročnih suradničkih praksi koje će proizvoditi nova znanja i prakse, a ne samo razmjenjivati postojeće, Zaklada unapređuje suradnju i povezivanje organizacija kroz podršku otvorenim i dugoročnim suradničkim platformama (programskim i zagovaračkim) na subnacionalnoj i nacionalnoj razini te u Europi. Također se potiče povezivanje s različitim područjima civilnog društva koja su izvan primarno kulturnog i umjetničkog djelovanja te povezivanje civilnog sektora u kulturi s drugim subjektima u kulturi. Uspostavljanjem dugoročne suradnje sa suradničkim platformama, Zaklada doprinosi izgradnji strukturirano vođenih procesa (određenih tematskim, proceduralnim i drugim interesima članica platformi) i kompleksnim organizacijskim strukturama (koje se temelje na komunikacijskim i upravljačkim principima, definiranim protokolima i sl.), a dodatno kroz zagovarački angažman usmjerava djelovanje platformi prema kulturnopolitičkoj agendi. Suvremeni trendovi u području kulturne politike, ali i drugih javnih politika, sve više računaju na aktivno sudjelovanje svih zainteresiranih strana u procesima diskusija i donošenja odluka čime se unapređuju ovi procesi i osigurava rast povjerenja i utjecaja. Na taj se način stvara okvir za produktivnije i sudioničke kulturne politike koje doprinose dinamizaciji

Doprinijeti razvoju znanja o suvremenoj kulturi i umjetnosti

kulturnog života. Budući da kultura igra važnu ulogu u razvoju zajednica i da predstavlja izrazito kompleksno i dinamično područje, uspostavljanje tipa politike koji će reagirati na brz razvoj kulture i osigurati njenu adaptaciju na stalne promjene velik je izazov. U vremenima promjena i financijskih kriza, kada su državni proračuni za kulturu i umjetnost nestabilni, kada se o kulturi govori ekonomskim jezikom i mjeri se njena produktivnost, potrebno je zaštititi kulturu kao polje od javnog interesa, usredotočiti se na njenu društvenu i nematerijalnu vrijednost. U cilju promišljanja i iznalaženja potencijalnih odgovora na navedene suvremene trendove, osmišljavanje novih modela upravljanja i financiranja u kulturi te davanja poticaja daljnjim procesima samoorganiziranja u kulturi, Zaklada se aktivno uključuje u različite procese oblikovanja kulturnih politika na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini, a svoje aktivnosti izvršava u različitim formatima, od organiziranja i sudjelovanja na domaćim i međunarodnim skupovima do aktivnog uključivanja u rad različitih međunarodnih organizacija i mreža.

***

S obzirom na to da je obrazovanje u kulturi i umjetnosti imperativ kulturnog i umjetničkog razvoja svake zajednice, koji je ujedno i snažna podloga za sveukupni društveni razvoj, jedan od ključnih izazova u oblikovanju kulturnih politika predstavlja i pristup obrazovnim programima koji obuhvaćaju umjetnost i kulturu. U cilju stvaranja programa koji će odgovoriti na potrebe raznolike publike te osmišljavanja programa koji će pružiti alternativne obrazovne formate za promicanje kulture i umjetnosti, važno je osmisliti inovativne modele, planove i programe obrazovanja u kulturi te stvoriti podlogu za njihovo sustavno provođenje. Zaklada stoga uspostavlja program podrške kojim će se razvijati kapaciteti OCD-a za organiziranje kulturno-umjetničkih neformalnih obrazovnih programa. Osim toga, Zaklada će pokrenuti i program podrške putem kojega će se osnažiti organizacije civilnog društva kroz partnerstva s visokoškolskim ustanovama na razvoju interdisciplinarnih obrazovnih programa u kulturi.

Programom podrške za organizacijsko i umjetničko pamćenje doprinosi se razvoju znanja o specifičnom djelovanju u području

<p>Doprinijeti prepoznavanju važnosti kulture i umjetnosti u društvenom razvoju</p>	<p>suvremene kulture i umjetnosti koje, osiguravanjem javne dostupnosti, ostaje zabilježeno i sačuvano za buduće generacije. Osim toga Zaklada razvija napredni sustav praćenja i vrednovanja utjecaja organizacija civilnog društva u suvremenoj kulturi i umjetnosti na širi društveni kontekst, primjerenost projekta lokalnim potrebama, kao i do koje je mjere program/projekt izvršio utjecaj na one kojima je namijenjen. Kontinuiranim prikupljanjem i obradom podataka u različitim područjima kulture Zaklada doprinosi stvaranju kvalitetnije analitičke podloge za daljnje djelovanje i donošenje odluka koje će biti u skladu s potrebama organizacija civilnog društva u suvremenoj kulturi i umjetnosti.</p> <p>***</p> <p>Uzimajući u obzir ključne vrijednosti koje suvremene kulturne i umjetničke prakse imaju u stvaranju pozitivnih društvenih promjena, Zaklada daje podršku za razvoj publike te uspostavlja novi program podrške kojim će doprinosti prepoznatljivosti i važnosti kulture i umjetnosti u razvoju društva.</p>
---	---

5. MJERE U ČIJOJ PROVEDBI SUDJELUJU UDRUGE/ORGANIZACIJE CIVILNOGA DRUŠTVA, POTREBNE ZA OSTVARENJE STRATEŠKIH CILJEVA

5.1. Navedite natječaje odnosno javne pozive koje predlažete raspisati u 2019. u svrhu doprinosa ostvarenju zacrtanih strateških ciljeva iz Vaše sektorske nadležnosti (iz točke 4.1.), uz prijedlog potrebnih iznosa te specificirajući broj i naziv dosadašnje aktivnosti u Državnom proračunu te vrstu izvora (proračunska sredstva, sredstva iz prihoda od igara na sreću, druga namjenska sredstva, sredstva Europske unije ili sredstva inozemnih fondova). Ukoliko ne postoji aktivnost u Državnom proračunu i potrebno je otvoriti novu, molimo da to navedete. Ukoliko postoji mogućnost preklapanja s natjecajima odnosno javnim pozivima iz nacionalnih, EU sredstava ili drugih inozemnih fondova iz nadležnosti neke druge institucije, molimo da navedete s kojim je tijekom potrebno koordinirati područja financiranja.

Naziv natječaja ili javnog poziva kojim će se doprinijeti u ostvarenju cilja	Iznos	Broj i naziv aktivnosti u proračunu	Izvor (11, 12, 41, 51, 52, 561...)	Drugi TDU s kojime je potrebno koordinirati područja financiranja
PROGRAM PODRŠKE				
Program podrške 2019 s rokom prijave ožujak 2019.	PP2: 300.000	A781006	41	S obzirom na to da je Zaklada "Kultura nova" komplementarna i nadopunjujuća mjera u sustavu financiranja kulture koja doprinosi stabilizaciji i razvoju organizacija civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti, komplementarnost je ugrađena u sve aspekte djelovanja Zaklade, pa tako i u Program podrške 2019. U tom smislu su programska područja Programa podrške, kao i razvojni i istraživački programi komplementarni postojećim izvorima financiranja i tipovima podrške kako na nacionalnoj tako i na lokalnim razinama te predstavljaju vrijednost koja doprinosi stabilizaciji, održivosti i raznolikosti djelovanja organizacija civilnog društva u suvremenoj kulturi i umjetnosti.
PP2: Osmišljavanje i priprema novih programa/projekata				
Program podrške 2019 s rokom prijave rujna, 2019	PP1: 7.000.000	A781006	41	
PP1: Razvojna podrška za organizacije – jednogodišnja i višegodišnja podrška				
PP2: Osmišljavanje i priprema novih programa/projekata	PP2: 450.000	A781006	41	
PP3: Razvoj novih umjetničkih ideja	PP3: 500.000	A781006	41	
PP4: Razvoj suradničkih platformi u Republici Hrvatskoj	PP4: 2.000.000	A781006	41	
PP5: Razvoj suradničkih platformi u Europi	PP5: 2.500.000	A781006	41	
PP6: Podrška za razvoj publike	PP6: 600.000	A781006	41	
PP7: Podrška za organizacijsko i umjetničko pamćenje	PP7: 600.000	A781006	41	
PP8: Podrška za programe neformalnog obrazovanja u suvremenoj kulturi i umjetnosti za javnost	PP8: 600.000	A781006	41	
PP9: Podrška razvoju partnerstva između OCD-a i visokoobrazovnih ustanova za provedbu interdisciplinarnog programa u suvremenoj kulturi i umjetnosti	PP9: 1.000.000	A781006	41	
PP10: Podrška za umjetničke i kulturne akcije u zajednici	PP10: 1.000.000	A781006	41	

RAZVOJNI I ISTRAŽIVAČKI PROGRAMI <i>(Zaklada svoju misiju i viziju ostvaruje i kroz provedbu razvojnih i istraživačkih programa)</i>				
Regionalni centar za obrazovanje, istraživanje i razvoj u kulturi i umjetnosti	500.000	A781006	41	
Program Obrazovanje u kulturnom menadžmentu	500.000	A781006	41	
Program istraživanja	200.000	A781006	41	
Razvoj sudioničkih pristupa u kulturi i kulturnoj politici	120.000	A781006	41	
<i>Napomena: U sve programe koje provodi Zaklada uračunati su i operativni troškovi.</i>				

5.2. Tko su predviđeni glavni korisnici projekata i programa koji će se financirati putem natječaja ili javnog poziva? Ukratko opišite korisnike specificirajući glavna obilježja svake korisničke skupine, njihov broj te njihove potrebe na koje projekti i programi trebaju odgovoriti u 2019.:

Opis glavnih korisničkih skupine, njihov broj i potrebe
<p>Udruge i umjetničke organizacije na području suvremene kulture i umjetnosti (do sada je prijavu na programe podrške Zaklade "Kultura nova" uputilo više od 400 organizacija)</p> <p>Udruge i umjetničke organizacije na području suvremene kulture i umjetnosti u posljednjih su 20-ak godina jedne od najvažnijih nositeljica suvremenih trendova u području kulture i umjetnosti u Hrvatskoj, a publiku su upoznale s najnovijim trendovima u području suvremene umjetnosti i kulture. Ove samoosnovane neprofitne organizacije otvorene su i fleksibilne u svom radu. Programe organiziraju kao javna i najčešće besplatna događanja, a u slučajevima kada se ulaznice naplaćuju uglavnom se radi o simboličnim iznosima koji trebaju pokriti troškove organiziranja i pomoći u namjeri prikupljanja sredstava za druge programe i/ili iznajmljivanje prostora za autonomno kulturno, umjetničko i društveno angažirano djelovanje. Njihovi oblici i principi organiziranja duboko su ukorijenjeni na principima otvorenosti, decentraliziranosti, fleksibilnosti i pokretljivosti, participativnosti, inkluzivnosti i raznolikosti koje artikuliraju ne samo kroz kulturne i umjetničke projekte, nego su sastavni dio njihovog organizacijskog djelovanja. Eksperimentiraju s različitim modelima samoorganiziranog i nehijerarhijskog djelovanja, promoviraju otvorenu komunikaciju putem svih raspoloživih kanala i na taj način stvaraju polje razmjene i dijeljenja. Oni otvaraju novi prostor društvenog angažmana, traže drugačiji tip društvene komunikacije i zalažu se za slobodno umjetničko izražavanje, politiku korektnosti, tolerancije i otvorenosti, svijet jednakih i nepodijeljenih te sveukupno za kulturnu raznolikost.</p>

Udruge i umjetničke organizacije obuhvaćaju najrazličitije skupine korisnika, ovisno o konceptu programa / projekta i temi koju obrađuju, među kojima su najčešće grupe sljedećih korisnika:

- kulturni djelatnici (voditelji, menadžeri, članovi uprava i sl.), umjetnici i drugi plaćeni kulturni i kreativni radnici i volonteri u javnom, civilnom i privatnom sektoru
- raznolika kulturna publika koja ima naviku pratiti kulturne programe (izvedbena umjetnost, film, video, vizualna umjetnost, dizajn, književnost, glazba i sl.) te slučajna publika u javnim otvorenim prostorima (ulice, trgovi, parkovi, javni prijevoz itd.)
- mladi koji su angažirani u umjetničkim i kulturnim programima i projektima
- studenti umjetničkih akademija i društveno-humanističkih smjerova, kao i studenti drugih usmjerenja
- građani koji sudjeluju u amaterskoj umjetnosti ili srodnim aktivnostima u slobodno vrijeme
- članovi lokalne zajednice koji koriste različite usluge u kreativnim prostorima i aktivno sudjeluju u kulturnim, društvenim i obrazovnim aktivnostima
- medijski djelatnici iz tiskanih i elektroničkih medija
- predstavnici akademske zajednice
- pripadnici različitih marginaliziranih skupina (manjine, osobe s invaliditetom, imigranti, azilanti i druge skupine u riziku od socijalne isključenosti)
- osobe starije dobi koje pasivno i aktivno sudjeluju u kulturnim, društvenim i obrazovnim aktivnostima
- predstavnici nacionalne i lokalne administracije, primarno zaposlenici odjela za kulturu, društvene djelatnosti, urbano planiranje i slično.
- stvaratelji javnih politika te donosioci odluka u području kulture i drugim relevantnim politikama.

5.3. Koji je očekivani ukupni broj ugovora koji se planira sklopiti s udrugama/organizacijama civilnog društva temeljem natječaja odnosno javnog poziva?

Očekivani broj projekata koji će se financirati /broj zaključenih ugovora s OCD o provedbi projekta:	
Naziv natječaja ili javnog poziva	Očekivani broj projekata/ugovora
Program podrške 2019 s rokom prijave ožujak 2019. PP2: Osmišljavanje i priprema novih programa/projekata	PP2: 15
Program podrške 2019 s rokom prijave rujna, 2019 PP1: Razvojna podrška za organizacije - jednogodišnja i višegodišnja podrška	PP1: 60-70
PP2: Osmišljavanje i priprema novih programa/projekata	PP2: 20
PP3: Razvoj novih umjetničkih ideja	PP3: 20
PP4: Razvoj suradničkih platformi u Republici Hrvatskoj	PP4: 10
PP5: Razvoj suradničkih platformi u Europi	PP5: 10
PP6: Podrška za razvoj publike	PP6: 15

PP7: Podrška za organizacijsko i umjetničko pamćenje	PP7: 15
PP8: Podrška za programe neformalnog obrazovanja u suvremenoj kulturi i umjetnosti za javnost	PP8: 15
PP9: Podrška razvoju partnerstva između OCD-a i visokoobrazovnih ustanova za provedbu interdisciplinarnog programa u suvremenoj kulturi i umjetnosti	PP9: 20
PP10: Podrška za umjetničke i kulturne akcije u zajednici	PP10: 20

5.4. Koji su najviši i najniži iznosi financijske podrške koje će biti moguće ostvariti temeljem pojedinih natječaja odnosno javnih poziva navedenih u točki 5.1?

Najniži iznos za projekt/program	Najviši iznos za projekt/program
<p>Program podrške 2019 s rokom prijave ožujak 2019. PP2: Osmišljavanje i priprema novih projekata/programa 15.000</p> <p>Program podrške 2019 s rokom prijave rujana, 2019 PP1: Razvojna podrška za organizacije – jednogodišnja i višegodišnja podrška 70% najvišeg iznosa (utvrđuje se na temelju bodova) PP2: Osmišljavanje i priprema novih programa/projekata - 15.000 PP3: Razvoj novih umjetničkih ideja - 20.000 PP4: Razvoj suradničkih platformi u Republici Hrvatskoj 70% najvišeg iznosa (utvrđuje se na temelju bodova) PP5: Razvoj suradničkih platformi u Europi 70% najvišeg iznosa (utvrđuje se na temelju bodova) PP6: Podrška za razvoj publike 70% najvišeg iznosa (utvrđuje se na temelju bodova) PP7: Podrška za organizacijsko i umjetničko pamćenje 70% najvišeg iznosa (utvrđuje se na temelju bodova) PP8: Podrška za programe neformalnog obrazovanja u suvremenoj kulturi i umjetnosti za javnost 70% najvišeg iznosa (utvrđuje se na temelju bodova) PP9: Podrška razvoju partnerstva između OCD-a i visokoobrazovnih ustanova za provedbu interdisciplinarnog programa u suvremenoj kulturi i umjetnosti 70% najvišeg iznosa (utvrđuje se na temelju bodova) PP10: Podrška za umjetničke i kulturne akcije u zajednici 70% najvišeg iznosa (utvrđuje se na temelju bodova)</p>	<p>Program podrške 2018 s rokom prijave ožujak 2018. PP2: Osmišljavanje i priprema novih projekata/programa 15.000</p> <p>Program podrške 2018 s rokom prijave rujana, 2018 PP1: Razvojna podrška za organizacije – jednogodišnja i višegodišnja podrška Kategorije a1) i b1) 50.000; Kategorije a2) i b2) 100.000 PP2: Osmišljavanje i priprema novih programa/projekata - 15.000 PP3: Razvoj novih umjetničkih ideja - 20.000 PP4: Razvoj suradničkih platformi u Republici Hrvatskoj Kategorija a) 140.000; Kategorija b) 90.000 PP5: Razvoj suradničkih platformi u Europi - 220.000</p> <p>PP6: Podrška za razvoj publike - 40.000</p> <p>PP7: Podrška za organizacijsko i umjetničko pamćenje - 40.000</p> <p>PP8: Podrška za programe neformalnog obrazovanja suvremenoj kulturi i umjetnosti za javnost - 40.000</p> <p>PP9: Podrška razvoju partnerstva između OCD-a i visokoobrazovnih ustanova za provedbu interdisciplinarnog programa u suvremenoj kulturi i umjetnosti - 40.000</p> <p>PP10: Podrška za umjetničke i kulturne akcije u zajednici - 40.000</p>

6. KAPACITETI ZA PROVEDBU NATJEČAJA ODNOSNO JAVNOG POZIVA

6.1. Broj djelatnika/djelatnica i vanjskih suradnika koji će biti zaduženi za provedbu natječaja odnosno javnog poziva te praćenje rezultata financiranih projekata i programa udruga/organizacija civilnoga društva (uključujući najmanje jedan terenski posjet tijekom 2019. na kojemu će se provjeravati izvršavanje ugovornih obveza, namjensko trošenje sredstava te isporučivanje rezultata planiranih natječajem odnosno javnim pozivom). Molimo navedite i izdvajaju li se posebna sredstva za njihov rad na ovim poslovima i o kojim se iznosima radi

Naziv natječaja ili javnog poziva	Broj djelatnika/djelatnica koji su zaposleni na puno radno vrijeme na tim poslovima	Broj djelatnika/djelatnica koji povremeno sudjeluju na tim poslovima	Broj vanjskih suradnika na poslovima provedbe natječaja ili javnog poziva i praćenju financiranih projekata i programa udruga/organizacija civilnoga društva	Imena osoba zaduženih za provedbu natječaja ili javnog poziva i praćenje financiranih projekata i programa udruga/organizacija civilnoga društva
Program podrške Zaklade "Kultura nova" obuhvaća sve programe koje provodi Odjel za programe podrške	2	2	20	Danijela Šavrljuga Todorović i Marijana Jurčević

Ovjera čelnika tijela državne uprave / institucije:

dr. sc. Dea Vidović

Ime i prezime

M.P.

Potpis